

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošilja izključno uredništvu, oglaš, reklame in denar na upravnništvo. Rokopis se ne vrača. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna "Edinost". Poudarjeno v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 927. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peria.

Gospodarstvo Julijske Kraljevine v letu 1926.

Statistični podatki za ostali del države, ki je bil priključen k Italiji, se ne daje povsem primerljati s podatki za omenjene pokrajine. Predvsem tvorijo to ozemlje, ki je hočemo kratko imenovati Goriško (tudi knjiga rabi na več krajih ta izraz), del velike Videmske pokrajine. Veliko statističnih podatkov se nanaša na vso pokrajino, ne da bi bila dana specifikacija glede starega in novega dela pokrajine. Tudi podatki po podprefekturah kažejo to pomanjkljivost, kajti sodna okrajja Bovec in Kobarič sta bila priključena Čedadski podprefekturi, tako da ni mogoče docela ugotoviti gospodarske stanje v novem

S tega vidika sestavljena preglednica za Goriško se glasi							
Vrsta kulture	razred						
Njive	765	3.395	7.381	8.947	9.674	6.425	2.130
Travniki	333	1.312	3.696	7.231	15.743	14.809	12.375
Vrtovi	108	215	165	226	75	1	—
Vinogradi	60	318	1.100	1.966	2.041	890	73
Pašniki	9.15	8.639	18.786	14.847	9.380	5.209	11
Planine	1.002	2.254	2.336	5.773	7.265	—	—
Gozdovi	2.215	6.390	13.137	24.250	24.444	15.684	4.336
Ježera, mlake in barje	9	—	—	—	—	—	—
							Vkupa

Površina vsega ozemlja znaša po podatkih katastralnega urada iz Ferrare, po katerih je bila sestavljena tudi zgorajna preglednica, 319.952 ha, tako da bi znašal nerodovitni svet 41.1135 ha, ali v odstotkih 12.5. Podatki agrarnega urada, ki je takisto izmeril došlo po nalogu ministrstva, so nekoliko manjši, kajti upošteval je devet občin manj kakor katastralni urad iz Ferrare. Toda tudi v gori podani preglednici manjka še vedno ena občina, namreč Ločnik, koje ka-

Vrsta kulture	razred		
Njive	20.000	16.000	11.000
Travniki	20.000	15.000	10.000
Vrtovi	32.000	24.000	20.000
Vinogradi	22.000	18.000	14.000
Pašniki	2.500	2.000	1.500
Planine	800	400	250
Gozdovi	7.000	5.000	4.000
Ježera, mlake in barje	500	—	—

Avtor smatra te vrednosti za zelo verjetne, po izjavah kompetentnih faktorjev morda celo za nekoliko prenižke. Kako sodijo o tem posestniki, ki morajo (v tisoč)

Vrsta kulture	razred				
Njive	15.300	54.320	81.191	71.876	58.044
Travniki	6.660	19.680	36.960	47.002	62.972
Vrtovi	3.456	5.160	3.300	2.712	750
Vinogradi	1.320	5.724	15.400	23.592	20.410
Pašniki	2.538	17.278	28.179	14.847	7.504
Planine	802	901	584	577	291
Gozdovi	15.505	31.950	60.548	72.750	61.110
Ježera, mlake in barje	5	—	—	—	—
Vkupno	982.305				

Ker smatra avtor povprečne vrednosti za prenižke, je povišal vkupno vrednost za 10%, pri čemur je že vstetil tudi vrednost ločniške občine v iznosu okroglo 4.000.000 lir, in je tako dobil kot celotno vrednost vsega ozemlja 1080 milijonov lir. Povprečna vrednost enega hektarja produktivne zemlje bi znašala potemtakem 3.875 lir.

Glede poljskih produktov v letu 1925. ne navaja knjiga podatkov samo za Goriško, temveč za vso Videmsko pokrajino. Kljub temu nedostatku naj sledijo tu številke. Zal po podanih podatkih ni mogoče niti za posamezne vrste ozemlja določiti vsaj približno razmerje med vso pokrajino in Goriško. Morda bo koristilo čitateljem, če jim povemo, da znaša površina stare Videmske pokrajine 857.014 ha, od katerih odpade 163.400 na njive, navadne in z drevesi, 232.920 ha stalne travnike in pašnike, 26.482 ha produktivni neobdelani svet

Vrsta	Število glav celotno	na 1 kv. km	Vrednost povprečna	vkupna
goveda	59.533	18.5	1.800	107.159.000
konji	6.500	2.0	2.000	13.000.000
ovce	39.000	12.2	250	9.750.000
prašiči	44.000	13.7	800	35.200.000
Vkupno				L. 165.109.000

Radi popolnosti in za morebitna razmotrivanja omenimo število prebivalstva, ki znaša za vso Goriško okroglo 316.000.

Parlamentarni položaj na čehoslovskem

PRAGA, 4. Novo parlamentarno večino bodo po dosedanjih pogajanjih sestavile sledeče parlamentarne skupine: 46 čeških agrarcev, 31 poslanecv čsl. ljudske stranke, 24 nemških agrarcev, 23 poslanecv slovaške ljudske stranke, 13 nemških krščanskih socialcev, 13 poslanecv češke obrtne stranke in 13 narodnih demokratov. Ta skupina bi imela v zbornici 23 glasov večine. Mogoče pa je, da se ji pridružijo še poslanci madžarske krščanske stranke. Zelo verjetno je, da se bo za prehod postavila še enkrat rekonstruirana uradniška vlada.

Delo parlamenta

V priložnem rednem zasedanju Razgovor on. Mussolinija - Veliki fašistični svet se bo sestel v četrtek.

RIM, 4. Načelnik vlade on. Mussolini je danes dopoldne imel mnogo važnih razgovorov. Sprejel je najprej državnega podtajnika vojnega ministrstva, generala Cavallera, podtajnika ministrskega predsedništva, on. Suarda, in podtajnika za kolonije on. Cantalupa.

Posebne važnosti pa je bil razgovor ministrskega predsednika z on. Casertano, predsednikom poslanske zbornice. Razgovarjala sta se o delu parlamenta v priložnem rednem zasedanju. V drugi polovici novembra se bo sestel senat, ki bo proučil in odobril zakonski načrt o preuredbi pokrajinske uprave. Razpravljat bo tudi o nekaterih drugih zakonskih načrtih, ki jih je zbornica že odobrila. V isti dobi, vendar pa šele po otvoritvi zasedanj senata, ki bo sklicana tudi poslanske zbornice, ki bo razpravljala o zakonskem načrtu za uvedbo smrtnne kazni.

Predsednik vlade je sprejel pozneje tudi glavnega fašistovskega podtajnika, ki mu je poročal o položaju v fašistovski stranki. Politično življenje v tem tednu obeta biti dokaj zanimivo, ker se bo 7. t. m., v četrtek, sestel veliki fašistični svet. Pred sestankom velikega sveta se bo najbrž vršila pripravljalna seja direktorja. Ob tej priliki se bo povrnil v Rim tudi glavni tajnik fašistovske stranke on. Turati.

V političnih krogih pripisujejo sestanku velikega fašistovskega sveta izredno važnost, ker bo baje on. Mussolini podal obširen referat o mednarodnem položaju; govoril pa bo tudi o položaju v stranki. Za Mussolinija izjavljajo vlada že sedaj veliko zanimanja, posebno zato, ker se bo seja velikega fašistovskega sveta vršila tik pred proslavo obletnice pohoda na Rim.

On. Mussolini bo orisal tudi gospodarski in finančni položaj; poročal bo o delu, ki ga je izvršila vlada za obnovo vrednosti lire, poročal pa bo najbrž tudi o uvedbi smrtnne kazni, o reformi senata in o drugih načrtih, ki jih namerava izvesti vlada.

Veliki svet se bo pečal tudi z vprašanjem izpremembe pravil fašistovske stranke. V političnih krogih zatrjujejo, da bo na tej seji on. Mussolini prevzel poveljstvo nad fašistovsko milico. Postal bo tako poveljnik vseh oboroženih sil države. Veliki fašistični svet bo na svoji priložni seji izdelal tudi načrt za proslavo obletnice pohoda na Rim. Ob tej priliki bo Mussolini izdal poseben manifest na vse črne srajce.

Slovesnost v Assisi in njen pomen. RIM, 4. (Izv.) Včeraj in danes so se vršile v mestecu Assisi velike slovesnosti na čast svetcu Assiskemu, ki je pred 700 leti izročil Bogu svoje od trpljenja mučeno in ljubezni gorečo telo asiški materi zemlji.

O priliki slovesnega praznovanja 700letnice smrti sv. Frančiška Assiskega je bilo majhno svetnikovo mesto preoblikovano v verni romarjev, ki so se zbrali iz vse Italije in iz vsega sveta, da počastijo spomin velikega ubojca.

Ob 10. dopoldne se je vršila slovesna pontifikalna služba božja, ki jo je daroval papeški delegat kardinal Mery del Val, in ki je trajala do pol dne. Popoldne pa se je vršila dolga popoldnarska služba božja, ki jo je tudi opravil imenovan papeški delegat.

Ali razen velikega verskega pomena, ki ga imajo te slovesnosti o priliki 700letnice za ves krščanski svet, je treba zaznamovati in podčrtati tudi njihov drugi dalekosežni pomen za nadaljni razvoj odnosov med katoliško cerkvijo in italijansko državo.

Vlada je namreč dala papeškemu delegatu in njegovemu spremstvu na razpolago poseben vlak, ki ga je vlekle 5 okrašenih lokomotiv. Na vsaki važnejši postaji, na kateri se je vlak ustavil, so papeškega delegata in njegovo spremstvo pozdravili zastopniki oblasti, tako civilnih kot vojaških ter milice, in ogromne množice ljudi.

27 topovskih strelcev je pozdravilo nuncija, ki je prišel v svetnikovo mesto. Velikega pomena je to, če pomislimo, da se od tedaj, ko je bila uničena država papeževa, ni še nikoli pripetilo, da bi država zavzela tako naklonjeno stališče napram cerkvi. Dosedaj so namreč papeževi delegati in drugi dostojanstveniki potovali skoro vedno inkognito. Ako so imeli s seboj kako papežovo vojaško spremstvo, slednje po Italiji ni potovalo uniformirano, temveč v civilni obleki. Včeraj pa sta potovala skupno z kardinalom Mary del Val oba princa v svojih uniformah. Zato smatrajo nekateri listi ta prvi pojav dobrih odnosov med italijansko državo in katoliško cerkvijo kot dobro znamenje, ki napoveduje prijateljsko in iskreno zблиžanje med cerkvijo in državo.

Važnost pogodbe med Italijo in Jemenom. RIM, 4. O prijateljski in trgovski pogodbi, ki je bila te dni sklenjena med Italijo in Jemenom, piše rimski list «Messaggero», da je ta pogodba samo pisan izraz prijateljstva, ki že od nekdaj veže obe državi. Jemen je najmočnejša država na arabskem polotoku in med islamskimi narodi uživa velik ugled.

Pogodba prispeva k ohranitvi miru na vzhodu.

Svečanostna seja nar. skupščine v Beogradu. Veličasten sprejem čehoslovških parlamentarcev - Bratstvo jugoslovanskega in čehoslovškega naroda.

BEograd, 4. (Izv.) Včeraj ob 2. polpodne so dospeli čehoslovški parlamentarci, 67 po številu, pod vodstvom predsednika čehoslovške poslanske zbornice Malipetra in predsednika senatske zbornice Klofača, v Subotico, kjer so jih sprejeli predsednik pripravljalnega odbora za sprejem čehoslovških parlamentarcev dr. Jovan Radovič, subotički veliki župan in drugi. Sprejemnemu pozdravu je sledil govor češkega poslanca Uhlira, ki je naglaševal bratstvo čehoslovškega in jugoslovanskega naroda. Na vseh postajah med Subotico in Beogradom so čehoslovške parlamentarce pozdravljali zastopniki oblasti in navdušene množice prebivalstva. V Novem Sadu jih je sprejela jugoslovanska avijatika.

Sprejem na beograjski postaji je bil nepopisen. Sprejeli so čehoslovške parlamentarce narodni poslanci, ministri, drugorodni poslanci, jugoslovanska generaliteta in admiraliteta, čehoslovški poslanik ter zastopniki kulturnih in drugih organizacij.

Silno navdušeno prebivalstvo je pozdravljalo čehoslovške parlamentarce z nepopisnim vzklikanjem čehoslovških in jugoslovanskih narodnih pozdravov.

Predsednik skupščine Trifković je bratske parlamentarce sprejel s prisrčnim govorom. V imenu čeških parlamentarcev pa je odgovoril Malipeter. Godba je zasvirala čehoslovško in jugoslovansko himno, nakar je govoril predsednik čehoslovške senata Klofač, ki se je spomnil tudi na ono dobo, ko sta se združila češki in jugoslovanski narod v Avstriji za veliki dan osvobođenja, ki je danes uresničen. Govoril je še čehoslovški poslanik v Beogradu Šeba, nakar so se gostje podali v odkazane jim hotele. Beograd se je okrasil z češkimi in jugoslovanskimi zastavami.

Danes dopoldne se je vršila v narodni skupščini slovesna skupna seja, ki so se udeležili tudi čehoslovški parlamentarci in senatorji. Skupščina, ki je bila prenapolnjena tudi z občinstvom, je priredila bratskim gostom velike ovacije. Po svečani otvoritvi je govoril češki parlamentarec Kobasica, ki je s posebnim povdankom omenjal jugoslovansko-čehoslovško bratstvo. Sledilo je njegovemu govoru viharo odobravanje.

Češki parlamentarci so poslali jugoslovanskemu kralju udanostno izjavo. Kralj je na to brzojavko odgovoril češkemu voditelju Malipetru istotako z brzojavko, v kateri se zahvaljuje za pozdrav zastopnikov naroda, ki stoji najbližje njegovemu lastnemu narodu, ter jim želi najpriljubljenejšega sprejema s strani svojega naroda.

V imenu prestolice je nagovoril čehoslovške parlamentarce predsednik beograjske občine dr. Kosta Kumanudi. Čehoslovaki pa so darovali beograjski občini spominski pokal.

Ob 12.30 se je vršil pri ministru za zunanje zadeve dr. Momčilu Ninčiču slavnosten banket, ki so se udeležili poleg gostov tudi najodličnejši predstavniki beograjske družbe, generali, ministri in drugi.

Popoldne se je vršila v narodni skupščini zopet skupna seja, ki so se udeležili gostje in jugoslovanski parlamentarci. Na tej seji se je razpravljalo o kulturnih in gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Čehoslovasko. Po otvoritvenem govoru, ki ga je imel jugoslovanski predsednik nar. skupščine Trifković, in ki dokazuje iskreno prijateljstvo in bratsko ljubezen Jugoslovenov napram Čehom, je govoril Malipeter.

Govoril je zopet o velikem bratstvu obeh narodov. Za njim je govoril Klofač. V lepem govoru je povdaril in podčrtal kot temeljne značilnosti poteze jugoslovanskega naroda, ki je na podlagi demokratičnih načel svobode, bratstva in miru išel ujedinjen in silen iz svetovne vojne, njegovo hrabrost, požrtvovalnost in poštenost.

Nato je govoril poslanec Jovan Radovič o gospodarskih in kulturnih odnosih med obema državama. Govorila sta še čehoslovška parlamentarca Uhlir in Badalič istotako o gospodarskih in kulturnih vprašanjih in o tožadnem zблиžanju med jugoslovanskim in čehoslovškim narodom. Končno se je prečitala resolucija o narodno gospodarskem in kulturnem zблиžanju obeh narodov. Čehoslovška in jugoslovanska država naj bi se v ekonomskem in trgovskem oziru zajedno razvijali, pa tudi v kulturnem pogledu naj bi se čim ožje oprijeli druga druge. Zato je treba, da se olajša izmenjava obojestranskih dobrih, da se deluje za zajedno reformo valutnih edinic ter drugih važnih go-

spodarskih vprašanj. V ta namen se naj izvolita dve komisiji za kulturno in ekonomsko zблиžanje obeh bratskih držav. Komisiji bi naj sestojali vsaka iz dvajset članov, iz vsake države po 10; sestaneta pa se v najkrajšem času v Pragi.

Resolucija je bila od vseh Jugoslovenov in Čehoslovenov soglasno sprejeta. Nato je predsednik Trifković zaključil to izredno pomembno sejo ob 19.20.

Te svečanosti so napravile v javnem in političnem življenju silen vtis, ki je potisnil vse predsodke v ozadje in je nastopila jugoslovanska vlada skupno z jugoslovansko narodno skupščino enotno in solidarno.

Interpelacija posl. Vesenjaka radi postopanja napram slovenskim učiteljem v Italiji.

BEograd, 4. Slovenski poslanci so z Vesenjekom na čelu interpellirali pri vladi radi preganjanja hrvatskih in slovenskih učiteljev v Italiji.

Ves dan je vlada poslovala v imenu svečanosti na čast Čehoslovakom. Predsednik vlade Uzunović je sprejel v svojem kabinetu notranjega ministra Maksimovića, finančnega ministra Perića, vojnega ministra gen. Trifunovića in ministra Krstića.

Nova poljska vlada in poljski tisk.

VARŠAVA, 4. Maršal Pilsudski je sestavljal sledečo ministrsko listo: predsedstvo in vojna Pilsudski, zunanje zadeve grof Zaleski, notranje general Slavoj Sladkovski, dosedanj varšavski komisar, pravda Aleksander Meysztowicz, prosveta profesor Ehrenkreuz, poljedelstvo Niezabitovski, trgovina Karel Kwiatkowski, javna dela dr. Satnislav Jurkiewicz, agrarna reforma Vitold Staniewicz, železnice Pavel Ramocki. — Bivši ministrski predsednik Bartel bo dobil mesto podpredsednika vlade.

VARŠAVA, 4. Listi so z zadovoljstvom sprejeli razpletke ministrske krize. Ugotavljajo, da je prijel za vajeti edločen mož, ki bo znal nadaljevati delo za obnove Poljske, delo, ki ga je začel v maju.

Izjave angleškega zun. ministra o sestankih v Livornu in v Parizu.

LONDON, 4. Sinoči je prišel v London angleški zunanji minister Sir Austen Chamberlain. Sprejel je novinarje in jim podal nekatere izjave o razgovorih, ki jih je imel z on. Mussolinijem in z Briandom. «Sestanek z g. Mussolinijem, je rekel Chamberlain, je bil predvsem prijateljskega značaja; šele v drugi vrsti je bil to sestanek med zunanji ministroma dveh držav. Napačno so bili informirani tisti, ki so pravili, da je imel biti livornski sestanek nekaka protutež sestanku v Thoiryju. Tudi če bi se sestanek v Thoiryju ne bil vršil, jaz bi se bil kljub temu sestel z on. Mussolinijem. Italijanski zunanji minister in jaz sva prepričana, da predstavlja razgovor med Briandom in Stresemannom nov korak naprej na poti, ki vodi do obnove Evrope. Sestanek v Thoiryju je naravna in povsem zadovoljiva posledica Locarna in vstopa Nemčije v Društvo narodov.

«Z on. Mussolinijem sva se razgovarjala o vprašanjih, ki se tičejo Italije in Vel. Britanije. Razpravljala sva tudi o najvažnejših vprašanjih evropske politike. Ugotovila sva, ne brez začudenja in zadovoljenja, da se v vseh teh vprašanjih povsem strinjava.

«V Parizu sem se sestel z g. Briandom. Obvestil sem ga o vsem, kar ga je zanimalo z ozirom na livornski razgovor. Tudi on je mene obvestil o svojem sestanku s Stresemannom. Z on. Mussolinijem in s Stresemannom sem v najboljših prijateljskih odnosih. Po locarnskem paktu se tudi s Stresemannom dobro razumeva.

Tudi včerajnji angleški listi mnogo pišejo o sestanku, ki ga je Chamberlain imel z Briandom. Listi ugotavljajo, da so s tem ovržene trditve onih, ki so prisegali, da je bil livornski sestanek naperjen proti Franciji.

Nemški zunanji minister o svoji politiki.

KOELN, 4. Na kongresu nemške ljudske stranke je govoril ob živahnem aplavzu zborujočih nemski zunanji minister dr. Stresemann o splošnem političnem položaju. Poudaril je v svojem govoru, da se ima glede pravca svoje politike boriti z močno stranko. Vendar je njegova politika nastopila zmaganovno pot od februarjske memoranda preko Londona in Zeneve do Pariza. Ta politika je vodila do izpraznitve Porurja.

Nemško-francoski sporazum predstavlja jedro vsakega sporazuma. Doktor Stresemann zatrjuje v nadaljnjih izjavah, da veruje v Briandovo voljo za izvajanje politike miru. Zlasti važen je bil oni del Stresemannovega govora, v katerem je opozoril, da utira baš gospodarstvo Francije in Nemčije pot tej politiki sporazuma. Ta korak francosko-nemškega gospodarstva bo našel brez dvoma velik odmev v svetovni gospodarski politiki. In tudi Anglija je imela vedno možnost, da se priključi tej sporazumni politiki, ako bi hotela.

Nato se je dr. Stresemann še dotaknil nekaterih perečih notranjepolitčnih vprašanj in je za svoj govor žel na koncu viharan aplavz.

Skupna slika poplavnih dni v Idriji

IDRIJA, koncem septembra.

Ze v nedeljo je padal dež ves dan in vsi potoki, ki tečejo v Idrijo, so grozno narasli. Vendar je v nedeljo zvečer dež ponehal in ljudje niso pričakovali nič hujšega. A že ta dan so se udarili plazovi v Kobalovih planinah in na Lunkovem griču. Zaznale so se prve razpoke visoko v hribih, iz katerih je dila voda kakor vodotok velikih rek. Ta večer so se tudi raznesle po mestu prve vesti o plazovih in usadih v dolini Stare Nikove, ter o zajezitvi vode. V ponedeljek zjutraj je znova začel padati dež. Toda nihče ni od nje pričakoval takih posledic, kot jih je povzročil pozneje, ko se je nad mestom in proti Vojskemu utrgal oblak. Ta čas je voda začela prinašati tudi dreve, ki ga je rila v gozdovih Stare Mihove in pa hlode posestnikov Planince in Nikovca, ki so bili v strugi Nikove pripravljeni, da jih odpeljejo proti Idriji in Sv. Luciji.

Drevja in hlobov je bilo v strugi vedno več, kar je povzročilo, da je začela voda strašno rasti. Plavajoče dreve se je ustavljalo pod mostovi in do 10 m dolgi hlobo so podirali zidove ob strugi in butali z vso silo v poleg stoječe hiše in ob mostove. Ker jih voda ni mogla odpraviti, so zajezili njen tok in voda je naglo rasla, prestopila bregove, dila preko mostov in po ulicah, udarila v trgovine, kleti, stanovanja itd. Na tak način se je voda zajezila že takoj ob prvem mostu v Žabji vasi za gradom, kjer so morali ljudje že v naslednjem trenutku zapustiti hiše in bežati v hrib. V skrajni nevarnosti so bile zlasti 4 hiše v Žabji vasi, kjer jih je tok vode spodjedel. Gospodarju Novaku je odneslo rudnikovo z vsem, kar je bilo v njej. Most, ki je vezal na drugem bregu stoječo hišo, je bil razjarjen vodi igrača. Prevrgla ga je in cellega odnesla. Voda se je lotila tudi hiše in izpodjedala vogal. Sreča, da je kmalu po najhujšem začela znova upadati z isto brzino, s katero je prej narasla.

Ravnatoka je zajezilo odtok vode pri mostu Sv. Janeza, ki je bil ves železen in ga je voda vzdignila in odnesla svojih 300 m daleč. Prineslo je veliko smrekov z vejami in koreninami in ker je voda ni mogla odnesti pod mostom, se je smreka uprla vanj. Tako se je nabralo zadaj par vrtnih lop, nato druga drva, hlobo, voda je v hipu narasla, podrla hlobočni vogal Burnikove hiše, preplavila in odnesla vrt, planila po ulicah na vse strani in tik pri mostu dila več metrov visoko v zrak. Ob tolikem pritisku se je most udal. Takoj nato je vsa masa vode, ki se je nabrala za jezom, udrla z vso silo po strugi, podrla zidani obokni most pri gostilni Lipušček in se znova zajezila pri Antonijski zbiralnici, t. j. v hodu v rudnik. Tu je bila tudi največja nevarnost, da vdere v rudnik sam, kar se je prvotno tudi pričakovalo. Tik ob zbiralnici je namreč star zidan most. Naneseni les je odtok vode popolnoma zajezil ter postavil 10 m dolgo tramovje naravnost napvnično pokoncu in ustvaril tu veliko barikado, preko katere voda ni mogla odteči in se je razlila po starem šolskem trgu na meter visoko. Danes, v četrtek, je videti po trgu hlode, deske, za pol metra na debelo grušč in nesnage, sode itd. Odtod si je voda našla prehod po ozki ulici med lekarno in glediščem, komaj 2 m široki. Ljudje v tem delu mesta so doživeli pravo razdejano. Voda je popolnoma uničila več trgovin, tako trgovino Tratnik, Lampe itd., ter več stanovanj, ki jih je popolnoma zalila. Nanesla je tu sem hlobov, sodov, blata do strehe visoko. Tu čez se je voda znova vdrla v strugo Nikove ter poplavlila cesto mimo pošte in rudniške zbiralnice na 2 m visoko ter tudi to nosila drva in hlode, vdrla v trgovine Sraja, Grlica, v vežo bara, avtomobilno podjetje Bajt ter se zila odtod v strugo Idrijo, ki je silno narasla in drvela naprej proti Sp. Idriji, brezobzirno poplavljaljoč in rušeč mostove in noseč prve žrtve, o katerih smo že pisali.

Iz ozke ulice med lekarno in glediščem si je voda našla pot še mimo vojašnice ter po ulici pod cerkvijo do trgovine Treven, ki je trpela 200.000 lir in še več škodo. Voda je stala v trgovini do 1 m visoko, nanesla vanjo blata, da ga se danes niso čistili, prevrgla omare in police, da je blago plavalo po vodi in bilo popolnoma uničeno.

Mnogo je trpel vsled naliva in Nikove tudi oni del mesta okrog Lipuščkove gostilne. Tu je vdrla voda med hišami do peka Turka, kjer so ravno kurili peč za peko. Poplavlila je vso pekarijo ter tekla v peč, da se je napolnila. Trgovina Antonije Sinkovec je bila vsa pod vodo. Uničena je moka, ki je je bilo dokaj v trgovini, trgovinske mize so plavale po trgovini kot male ladjice. Tam je tudi popolnoma odneslo del hiše in družine Jantar in Erjavca sta bili v smrtni nevarnosti. Njih stanovanje je bilo nabito nanešenega materiala.

Struga Nikove se je vzdignila na splošno za kaka 2 m. Toliko je bilo nanešenega peska, ki se je vsled zaprtega toka ustavil in usedel.

Vri družine Ladaine je popolnoma

uničen, preplavljena je bila garaža, v kateri je zasulo tam stojeti avto do koles. Voda je ulomila vrata v klet iste trgovine Lapajne in jo napolnila.

Hribi so vodo naravnost bruhali. Dila je z neverjetno silo in v obilni množini po vsaki majhni grapici. Ljudje so reševali, kar so mogli rešiti. Mnogo je voda odnesla s seboj. Pobrala je več prašičev, nešteto kuretin, delno mobilijo, največ pa trpe zgube lastniki lesa, ki hodijo obupani po mestu in iščejo svoje bogate imetje in izbirajo med številnimi hlobo, kupi nanešenega lesa itd. svoje.

V najhujšem nallivu so izpraznili več hiš in stanovanj docela. Takrat so se izkazali naši ljudje kar najbolje in treba jih je pohvaliti. Isto tudi kr. orožnike, ki so, do pasu brodeč vodo, odnašali iz ogroženih poslopj tam nahajajoče se ljudi, ki v strahu, ki se jih je polastil, niso vedeli, ali naj bi reševali sebe ali svoje imetje.

Pohvaliti moramo tudi naše ognje-gasce, ki so se kakor malokdaj izkazali na mestu. Razpršili so se po hišah in le njim se je zahvaliti, da je mnoga nagla »selitev« izpadla vsestransko ugodno in brez velikih žrtv. Vojasstvo je bilo deloma zaposleno z obrambo vojašnice, ki jo je voda obkolila popolnoma, deloma pa je tudi reševalo v nevarnosti nahajajoče se hiše in ljudi. Zlasti požrtvovalen je bil pokrajinski načelnik pokrajinske zveze ognje-gaske dr. Hladnik, ki si ga videl na vseh krajih nesreče skoro istočasno nuditi pomoč potrebnim.

Nadsvestno so se obnašali rudarji sami, ki so se ravno vračali od dela in se je druga skupina popoldanskih delavcev odpravljala v rudnik, pa je niso pustili na delo, boječ se nevarnosti poplave v notranjosti rudnika. V nevarnosti svojega lastnega življenja in ob silnem dežju so pomagali povsod, kjer je bilo potreba.

Ta dan je Idrija ravno pričakovala obiska prefekta iz Vidma in je bila vsa slavnostno opremljena. Prefekt je prišel v resnici s svojim spremstvom do gostilne Maruškovce, kjer mu je pa zaprl pot ravno tik pred avtom na cesto odšli plaz zemlje. Skušal se je vrniti, toda v tem času so se usuli na cesto plazovi tudi hiše Maruškovca in tako ni mogel g. prefekt ne naprej ne nazaj. Ko so mu prihiti na pomoč cerkljanski gasilci, se je odločil za pot nazaj v Cerkno.

Ko so oblasti v Idriji zvedele, da se g. prefekt nahaja v Cerknem in na potu, so mu takoj poslale svoje zastopnike nasproti s poročili o nevarnosti.

Grozno je gospodarilo neurje tudi v Kanomliji, kjer je bilo vse okoliško polje globoko pod vodo in razjarjena voda odnesla vse mostove in raztrgala cesto na več kilometrov daljave. Pri Jurju v Kanomliji je voda odnesla hišo, hlev, kozolec in mlin. Razdejanje je žalostno. Ljudje so se rešili, živina pa je deloma poginila deloma zbežala neznano kam. Pri Hladniku je odneslo shrambo za žito in poljske pridelke ter svinjak. Tudi tu so se ljudje rešili, živina pa je stala v hlevu do vratu v vodi in grozno tulila. S svinjakom je odnesla vse prašiče, ki so bili tam. Edino most pri Močniku je ostal za silo uporaben, ravno tam pa je raztrgalo žago. Vsa dolina trpi ogromno škodo.

V Sp. Idriji, na mestu, kjer se zlivata Idrija in Kanomlija, sta se deroč reki zajedli druga v druge in si branili odtok. Nastalo je pravo jezero, kjer je planes, ko se vode utekajo, popolnoma in vse razrešeno, polje uničeno in sam grušč. Spodnja Idrija je tudi ogromno trpela. Tu je tok Idrije ukrikljen v obliki polkroga, na jeziku vmes pa stoji vas. Ko se je voda dvignila iz struge, je vse preplavila. Most čez Idrijo je odneslo še kmalu po prvem vodnem navalu. Zlasti je pa razsajala grapa od Pečnika in ona od Razpotja navzdol, kateri obe tečeta mimo rudniške elektrarne ki jo je popolnoma zasulo. Cesta od Marosa na Rozpotje in dalje čez mejo proti Žirem je zginila popolnoma. Odnesli so jo s seboj mnogi usadi.

Strojarna Svetličič je zginila. Od cerkve, ki je na hribu nad Sp. Idrijo, je pridrla voda, kjer ni še nikdar sploh tekla in nanesla grušč in zemlje več metrov na visoko. Razdejala je tudi del pokopališča ter odnašala mrtvece, krste in kosti, ki jih je videti še danes sem ter tja raztresene.

Majhen potokček, ki priteče iz hriba v Idrijo pri Moravcu niže Idrije je v hipu narasel v razjarjeno most reko, ki je vdrla v hišo tamošnje gostilne, razrušila dvoje sten in si tako našla prosto pot. Danes stoji hiša na dveh nasprotnih si stenah.

Vsa Sorška dolina trpi ogromno škodo. Vsa je zasuta. Več hiš v Žirovici je pod peskom. Žrtve ni bilo, manjka pa ogromno živine. Tu v Idriji se pripovedujejo grozne vesti o katastrofi v Žirem in v poljanski dolini. Ljudje iz Vrsnika in Ledine so šli v Žiri na pomoč. Tam je voda vdrla iz zemlje in kakih 10 hiš je zginilo v tla. V terek so bili plat zvona. Voda se ni še utekla. Živina se je potrgala iz hlevov in zbežala v gozdove. Plazovi so odnašali cela posestva.

Petek 1. 9.
Ulice po mestu padajo vodo. Čudno lice. Vse dela. Vse živalke so v poslu. Črpačo vodo iz poplavljenih klet. Vsa ka žrpača ima mnogo opazovalcev. V poplavljenih trgovinah razprodajajo uporabno blago za vsako ceno. Ljudje se je polastila manjše nakupovanja in ljudje stoje po ulicah v vrsti.
Ta teden ves teden nimamo redne pošte. Spodaj postavljeni vozni red kaže, da se je ves promet obrnil proti Ajdovščini. Ljudje se boje zime, ko tudi čez Črnovrško goro ne bo več mogoče voziti valed snega.

Novo prometno zvezo z Gorico. (Inž. Ribi & Comp.) tri novi prehodi:
1. Odhod iz Idrije ob 5.15, prihod v Ajdovščino ob 7.30; v Gorico ob 8.30.
Odhod iz Gorice ob 16.—, prihod v Idrijo ob 20.30.
2. Odhod iz Idrije ob 5.30, dohod v Gorico ob 8.—.
Odhod iz Gorice ob 16.55, prihod v Idrijo ob 18.45.
3. Odhod iz Gorice ob 6.—, prihod v Idrijo ob 10.40.
Odhod iz Idrije ob 15.—, prihod v Gorico ob 20.—.

bivalstvo pripravljeno za več dni na pomembljivo delovanje vodovodnih naprav.

NOVE EKSPRESNE ENAMKE
Začelo se je razpečevanje novih ekspresnih poštinskih znamk za notranjost države po L. 125.
Sodanje ekspresne znamke za notranjost po 70 stotnik bodo veljavne do 1. novembra. Po 1. novembru se bodo lahko zmenjavale za nove, ako so v nepokvarjenem stanju, do 31. oktobra 1927.

VSEBINA 10. ŠTEV. »GOSPODARSKEGA VESTNIKA« - 1926.

Janko Furlan: Zadruga in zadrugam. — Zadrugništvo. — Lovrenčič Stefan: Agrarni kredit. — Živinojeva. — Josip Gerbec: Beli tok pri kavarji. — Milton Klavžar: Belanska goveja pasma v naših Gorah. (Dolje); Dr. G. J.: Prva pomoč v hlevu. (Dolje); Ing. A. T. Podgoršek: Jezerska ovca; — — — O koseh; reji. — Mlekarnstvo. — Ing. A. T. Podgoršek: Pomen pergamentnega papirja za zavijanje masla; F. G.: Vzmigljeni čebel. — Kletarstvo. — Just Ušaj: Trgatev; — — — O pripravljivanju vinskega kisa. — Sadjarstvo. — Dr. Peter Valig: Po sadnih vrtovih masolombardskih (z dvema slikama). — Poljedelstvo. — — — Več žit; Ing. A. T. Cok: O umetnih gnojilih. (Dolje); V. D.: O pripravljivanju kislega zelja; — — — Žitni molj. — Vrtnarstvo in cvetličarstvo. — Ant. Nardin (Rim): Nekaj o spinati. — Gospodarski koledar. — Oktobar. — Vprašanja in odgovori. — 69. Kako odpravim gliste pri prašiču? — 70. Kako uredim svoje posestvo in zemljiščno stanje? — 71. Po kakšnem ključu se naknadno zamenjajo krome? — 72. Kako naj gnojim spargelj? — 73. Kako odpravim duh po plesnobi iz vina? — 74. Do kdaj se vlagajo prošnje za popravilo davčnih predpisov? — 75. Kdaj bodo zamenjala avstrijska vojna posojila? — 76. S čim naj zatrim kuhinjske škurke? — 77. Kako ohranim zeljnate glave sveže? — Tržne cene; Gospodarski drobiž.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG.

3. - 4. 10. 1926.

Trg je zopet v svojem tiru. Ni še s to rečeno, da je dosegel najboljšo višino gotovih dni preteklega sezone, pač pa se ga kotičinsko sme smatrati za srednje dobrega. Te dva dni je bilo sklenjenih precej kupčij navzile nekoliko pretiranim cenam v polni jeseni. Preprodajalci so morali zadetati vrzeli v svojih prodajalnah, posebno kar se tiče sadja. Zelenjava ima svojo določeno množino povpraševalcev, ki ji ostajajo zvesti tudi v slabih dneh.

Zopet vladajo na trgu češplje s Krasa. Cena jim je precej visoka. Blago je dobro, zrelo. Lepo jim stoji ob strani grozdje. Tudi fige ne zaostajajo, vendar pa ne bodo dosegle letos tiste važnosti kot prejšnja leta. Drugo sadje sorazmerno dobro.

Krompirja na trgu malo. Tudi fižola ni bilo preveč na trgu, istotako zelja. Mnogo je bilo paradiznika.

Cene na današnjem trgu so bile sledeče: Zelenjava: Radič 200—400; pesa rudača 90—100; korenje 80—100; malancane 200 do 300; buče 180—250; paprika 250—300; krompir 50—65; fižol v stročju 180—360; fižol v stročju za lučenje 200—300; fižol nov 200—230; zelje belo 100—120; karfioli 80 do 100; vrzote 80—100; čebula 50—100; česen 200—250.

Sadje: Češplje 70—100; breskve 200—650; grozdje 200—360; fige 80—100; bruske 120 do 450; jabolka 70—150; limone 30—40 L za zaboj.

POPRAVEK.

V številki od 21. t. m. smo objavili dopis z Goriskega, v katerem je bilo rečeno, da se podjetje, ki je prevzelo delo, izgovarja sprčo nerednega plačevanja delavcev, da ne dobiva redno denarja od vlade.

Na podlagi pomenjeh informacij smo ugotovili, da niso bile naše prve informacije povsem točne. Dognali smo, da uprava državnih železnic točno izplačuje podjetju Ržanski iz Vidma svote, ki mu jih dolguje za izvršena dela.

Društvene vesti

— Obiteljske. Dram. odsek. Danes, ob navadni uri vaja za »Anfiso«. Polnoštevilo in točno — Režiser.

TELESNA VZGOJA

SPORT

Pokrajinski odbor Sportnaga Udruženja v Gorici.

Uradno poročilo seje dne 1. oktobra 1926.

Rok za verifikacijo igralcev vseh panog se podaljša nepreklicno do 31. oktobra t. l. Do istega roka se sprejemajo tudi prijavitelje do sedaj še nevjanzljenih sportnih društev. Opozarjajo se vsled tega vsa sportna društva, klubi in odseki a sedežem na Gorškem, da tekem oktobra t. l. pošljejo P. O. prijave za vstop v Sportno Udruženje, seznam svojih igralcev ter vse ostalo kot predvideno v društvenem poslovníku.

Prihodnja seja Širšega P. O. se bo vršila v sredo 8. t. m. ob 8. uri popold. Udeležba vseh odbornikov in tehničnih komisarjev obvezna. Dr. Gruđen, preds.

D. K. N. Tommaso

Danes točno ob 20. uri se vrši sestanek sportnega odseka. Ker je na dnevnem redu vzpostavitev odseka in njegovega delovanja, je vsako obvezan, da se ga udeleži. Proti neupravljenim odsotnim se bo strogo postopalo. — Načelnik.

»Mura« - »Adria« 20:8
»Mura« zmaga »Adria« z 20:8. Obdržuje poročilo pride.

Adria - C. S. Esperia 5:1 (3:0)

Je akoro nesmiselno govoriti o tej tekmi, posebej, ako pomislimo, da je sodnik še celo analize 3 gole za Adrio, dva od teh popolnoma po krivici. Te čete niso več v vrstah nasprotnikov naših nogometnih velikanov. Adria, vzdržuje vsakodnevno igro se ni mogla vzdržati skušnjave, da popolnoma zapre svojo naprotitka. Bramba Adria je ni delala nič skoz celo tekmo, mali Rupena je pariral le enkrat, dočim je Maraspin, znanec iz čete »Esperia« - (Cittavecchia) bil neprestano v delu.

V četi Adrie se je izkazal novi half Petar. Sicer ni tudi vezava Adrie bila na visku, to pa radi naših sprotikov samih, ki so igrali morda dobro, toda raztrgano, napram različnosti čete Adrie nemo gočo tekmo.

DNEVNE VESTI

Na pomoč!

Priobčujemo na tem mestu naslednje dopise iz raznih krajev kot dokaz, kako nujna je organizacija pomoči poplavlencem. Naše dobrodelne organizacije, zgenite se, preskrbite si čim prej dovoljenje za nabiranje darov!

Doljna Tribuša

Ob zadnji povodnji je bil naš kraj zelo hudo prizadet. Potok Hotenjska, ki izvira pod Oblakovih vrhom, teče po hotenjski dolini in se pri Podkoritu izliva v Idrijo, je narasel tako, da tega ne pomni nihče. Voda je prestopila bregove, poplavlila polja in ceste. Tok narasle vode je podril in odnesel enajst stavb. Mnoge družine so brez doma. Ljudje so skušali rešiti pohištvo iz sob, a voda je prehitro naraščala in marsikje ni bilo več časa, da bi reševali. Hotenjska dolina je ozka, kakor so ozke vse grape v naših hribih. Največ rodovitne zemlje smo imeli ob vodi. Breg je strmovit, zemlja je tam slabša in tudi obdelovanje je težko. Živež so nam dajale njive v dolini, a danes jih ni več. Vsa polja so pokrita z debelo plastjo grušč in peska. Voda je odnesla v več krajih zemljo, izbrala si je nove struge. Tako teče Hotenjska sedaj po povodnji po popolnoma drugi poti kakor poprej. Cesta po dolini je popolnoma raztrta. Idrija je odnesla most ki nas veže z glavno cesto; tako smo sedaj odrezani od sveta.

Pridelek, za katerega se ubijamo vse leto, je uničen, mnogi smo brez doma, zima pa že prihaja. Beda in mraz sta pred nami. Pomoči kličemo. Kličemo naše poslance, da posredujejo za podporo, kličemo dobra srca, da nam pomagajo.

Ves čas nesreče nam je stal v pomoč orožniški brigadir s Šentvitske gore, ki je neutrudno delal ves dan. Da ni bilo človeških žrtv, se imamo zahvaliti njemu.

Št. Vika gora

V tukajšnji občini je napravila voda ogromno škodo po vsej dolini, koder teče reka Idrija, a vsa ta škoda se ne da primerjati oni, katere je napravil sicer mirni in majhni potok Hotenja v hotenjski dolini v Dol. Tribuši. V gorimeno dolini, ki je dolga kakih 5 kilometrov in široka povprečno 150 metrov, se nahaja veliko večjih in manjših kmetov, kateri so imeli večinoma vse njive in travnike na obeh bregovih imenovanega potoka.

Kdor je videl poprej to lepo dolino, bi se zdaj ne spoznal več. Povodenj prejšnjega ponedeljka je odnesla v tej dolini skupno 11 poslopj, in sicer 5 hiš, hleve in rama druga gospodarska poslopja. Človeških žrtv na srečo ni bilo, a dve osebi sta se le z veliko težavo rešili iz deročih valov. — Kjer so se poprej nahajali lepi travniki in njive, se zdaj ne vidi drugo ko kamenje in gramo. Po celi dolini ni skoraj nobenega sledu o lepi občinski cesti, ravnatoka ni skoraj nobene steze, tako da se človek le z veliko težavo prerije po groblji in po strugi. Voda bi bila odnesla še veliko več poslopj, ako bi ne bili z nadčloveškim naporom noč in dan delali brane deročemu potoku, ki se je bil spremenil v pravi vlekot. Veliko družinam je voda odnesla vse, rešili so si še golo življenje. Ljudstvo je obupano. Ako ne prisloki vlada na pomoč, bodo nekateri uničeni.

Tudi reka Idrija je naredila velikansko škodo; odnesla je most v Stopniku in v Dol. Tribuši. Seveda je odnesla tudi vse brvi, ki so se nahajale čez reko. Vsem kmetom, ki imajo njive ob reki, je voda uničila vse prideleke. Škoda, ki se pa ne more še natanko oceniti, znaša več milijonov.

Sv. Lucija

Ko pride čez baški most do Strukelj — Terčičeve elektrarne, že opaziš sledove zadnje strašne poplave Idrije, ki je narasla v Bači 12.30 m nad normalno višino. Veliko škodo je povzročila voda v elektrarni. Prišla je tam do prvega nadstropja in na srečo ni poškodovala strojev. Sv. Lucija in okolica je bila par dni brez razsvetljave in po pordnevnem trupaldnem delu se je lastnikom posrečilo odstraniti iz priključa naneseno flovico in pesek, ter postaviti elektrarno spet v obrat. Škoda znaša približno 15.000 lir. Lesnemu trgovcu Saurinu, ki je imel svojo zalogo pod železniškim mostom, je voda isto popolnoma izpraznila. Škoda na izgubljenem lesu znaša okoli 40.000 lir. Greš naprej po Samotešniku, kjer opaziš, da je voda popolnoma uničila jesen-

ske pridelke, kajti na njivah leži nad 1 m visoko pesek. Žaga na Samotešniku, last italijana Marchija, je razbita. Vsa zaloga trdega lesa, približno 6 vagonov, je izpraznjena. Škoda tudi tam ogromna. Njive in travniki pod in za vasio Idrija pri Bači zasuti deloma z debelo plastjo peska in grušč, deloma pa odneseni.

Povsod ob Bači do Tribuše opaziš na njivah in travnikih izruvana drevesa, med temi mnogo sadnega drevja.

Znanemu gostilničarju Vogriču na Slapu je voda popolnoma uničila večji del njiv in travnikov, ki jih je imel za vasio ob cesti, ki pelje v Tribušo. Posestniku žage na Slapu Humarju Antonu je isto popolnoma odneslo z vso zalogo, ki jo je imel v bližini. Od mosta, ki je peljal na levi breg Idrije, je ostal samo en tram.

V Oblazu pri Tribuši je lastnici žage Lapanje Katarini odneslo več, ki je bil pred nedavnim časom temeljito popravljen, zraven tega je povodenj isti gospodinjini uničila skoraj celo premoženje.

Ko prideš v Tribušo do Podkoritarja, se ti nudi strašen prizor. Po vsej dolini do cerkve je na par metrov visoko nanesen grušč pomešan s skalami in ostanki streh ter drevja in lesa. Čez Idrijo dospeš po železni vrvi na levo stran. O cesti, ki je svojčas vezala vas Tribušo z glavno vasio, ni niti sledu več. Pri žagi blizu ljudske šole zaviješ v Hotenje, kjer je voda uničila popolnoma vse. Odnesla je ceste, ki je vodila po dolini, raztrgala in odnesla večidel vse vrtove, njive in travnike, in stavbe sledečih posestnikov: Mrak Mariji hišo s hlevom, Erjavcu Ivanu hlev, ter hišo močno poškodovano, Ježu Jakobu hlev, Bavdažu Ludviku hišo, Božiču Petru dve hiši, Janu Jožefu hišo in Blaznikarju mlin. Navedenim so bile uničene tudi vse premočitine in le s težavo so rešili malo obleke.

O popravili terena v Hotenju ni govora. Dolina, obdana prej s sadnim drevjem, med katerim so se videle borne, a lične hišice, je sedaj podobna strugi hudoournika. Ni mogoče opisati s peresom dovolj jasno ves žalostni prizor, ki se ti nudi. Ljudstvo je obupano in s strahom povprašuje, ali mu bo kdo pomagal pri tej grozni nesreči, ki ga je zadel.

Kakor smo zvedeli, je prevzelo plemenito nalogo organizirati akcijo za pomoč najbolj udarjenim družinam »Zensko dobrodelno udruženje«. Prepričani smo, da bo pristojno oblastvo brez vsakih formalnosti izdalo tozadevno dovoljenje. Začasno sprejema v to svrhu omenjene darove tudi upravnitvo »Edinosti« v Trstu in Gorici.

Škoda po neurju v Križu

Posnemanja vredno občutje z bolj udarjenimi kraji

Iz Križa nam pišejo:

Istotako, ko so drugod razjarjeni podivjani elementi pobrali mline, žage, predmete iz hiš, živino in so zahtevali celo človeške žrtve, so se pri nas yalili v morje ponosni zidovi naših obmorskih vinogradov skupno z naneseno zemljo in ponekod z vsem pridelkom. Ubogi kmet, — je kopal, gnojil, žvepal, škropil s pobožno ljubeznijo in si končno še pripravil bednje in sode, kateri bodo letos zamenjali čakali da jih veseli nosači napolnijo z disecim grozdom. Ze takoj v ponedeljek na vse zgodaj po prvi nedeljski nevihti so s krčevito bolestnim srcem begali naši kmetovalci po svojih vinogradih, da se na lastne oči prepričajo kako jim je kruta usoda nemila. Voda je tudi prevrtila in uničila vse steze in ceste po bregu. S trudom se je popravilo najnujnejše, da se na ta način omogoči spravitj pod streho žlostni preostanek letošnje vinske letine.

Škoda je zelo velika, za našo vas pretežka rana; kljub temu smo srečnejši od onih nesrečnežev, katerim je kruta naravna sila uničila domove z vsem imetjem, da je iz uglednih in delavnih kmetov in delavcev napravila kar čez noč nesrečne berače. Ako smo samo ljudje, ki imajo srce in dušo, bratje nesrečni — ki vseh nas lahko kaj takega strašnega doleti, jim moramo skočiti takoj na pomoč. Kdor takoj pomaga dvakrat pomaga!

Križani! V tem katastrofalnem momentu pokažimo naše mehko srce nesrečnim poplavlencem. Trgatev se je začela včeraj v ponedeljek in bo najbrž ena izmed najžalostnejših, kar jih pomnijo naši stari očetje.

VODA.

V nedeljo je zopet zmanjkala v Trstu voda. Poprave glavnihi cevi iz Brojnice niso dokončane in ne bodo še kakih 10 dni v popolnem stanju. Radi tega mora biti pre-

Dva gola je zabil Sakida, dva Golobič, enega Mahne. Dva je sodnik uničil Sakidi. Sodnik g. Kraljič. Po dolgem odmoru 18 mesecev je sodil izredno dobro. — Nekoliko negotov v sodišče a bo kmalu dober. — S. R.

Adria rez. — C. S. Florentino 3:0

Tekma Hiva in skoroda lepa. Posebno je ugajala napadna vrsta Adrie. Tudi haliti so vrtili svojo dolžnost. Nava moč v rezervah Adrie, škoda, da je v tej tekmi igral v vrstah.

Sodil g. Milič. Kategoričen in razmeroma dober. Druge nogometne tekme v Trstu in kraljevini. U. S. Triestina — A. S. Udinese 5:1 (prven.). A. S. Edera — C. S. Pozziana 1:1 (priateljska). Genova — Brescia 4:1. Livorno — Torino 2:1. Biellese — Spezia 6:1. Pistoia — Carpi 4:1. Vodijo prvenstvo ital. nacionalne divizije z dvema točkama in goal average: Juventus (Turin) — (Hellas 6:0). Cremonese (Cremona) — (Fortitudo 2:1). Na glavi prve divizije, okraja B je Unione Sportiva Triestina. Sledi ji Monfalcone.

BOKS

Bosio zmagal v boju za prvenstvo Italije nad Frattinijem

V nedeljo sta se srečala v Milanu v boju za ital. prvenstvo srednjelaskih uteži Bruno Frattini, bivši italijanski champion te kategorije in Marij Bosio. Poslednji je zmagal nad Frattinijem v 15. roundu po točkah.

Ob tej priliki je znova zmagal v boju za naslov prvaka srednje težkih uteži Bonaglia Mihael nad Armandom de Carolis in Jean Joup nad Josipom Oldani.

Iz tržaškega življenja

Poskužen samomor v hotelu.

Neka Emilija Veneziani, stara 29 let, je bila v zadnjem času ločena od moža. Stanovale je v ulici Gatterij št. 32. Pred par dnevi ji je po gosposdar iz neznanih vzrokov odpovedal stanovanje in tako je šla ženska stanovat v hotel Bologna. Toda tam ji je začel primikanjati denar. Skrb, kaj bo z njo, jo je tako potrla, da je sklenila končati z življenjem. Včeraj okoli 11. ure se je zaklenila v svojo sobo in zavila več pastilj kinina. Na njeno stokanje so prišli uslužbeni, vdrl v sobo ter jo dali potem prepeljati v mestno bolnišnico. Tam so ji izprali želodec ter jo tako spravili izven nevarnosti.

Nesreča z revolverjem v vojašnici.

V vojašnici orožnikov v ulici Pasquale Besenghi se je zgodila v nedeljo zjutraj nesreča, ki bi bila kmalu imela tragične posledice.

26-letni orožnik Paolo Adreoletti iz Brescie se je odpravil v službo. Vzel je revolver in si ga hotel pripasati. Pri tem se je po orožje iz neznanih vzrokov sprožilo in kroga se je zarila orožniku v zapestje. Pri tem je vredno opominiti, da je manjkalo za las, da se ni Adreoletti ustrelil v srce. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Padla z drevesa.

Bruna Gardelli, stanujoča na Skorkliji — sv. Peter št. 139, je splezala včeraj zjutraj na neko figovo drevo. Slabo je stopila na vejo in padla na tla — k sreči na travo, ter se tako le lahko pobila. Prvo pomoč je dobila na rešilni postaji.

Nevaren padež.

Orožniški brigadir Pasquale Francavilla, star 36 let, je hotel v nedeljo stopiti na tramvaj, ko je bil ta še v polnem teku. Pri tem je po slabo stopil, padel in se močno pobil. Tudi njemu so dali prvo pomoč na rešilni postaji.

Trije požari.

V nedeljo po noči okoli 2. ure sta videla dva orožnika, ki sta opravljala službo v ulici Navali, kako se nekaj kadi iz stanovanja hiše št. 8 v bližnji ulici Lloyd. Telefonirala sta brž po ognjegašce. Med tem časom se je po ogenj v stanovanju, ki je last Domenica Rossi močno razširil, tako da so imeli na lice mesta došli ognjegašci mnogo truda, da so ogenj po par urnem delu — ob pomanjkanju vode — ugasili. Vzroki ognja in škoda ni znana.

Skoro istočasno se je začelo gorjeti iz neznanih vzrokov v mehanični delavnici Cavalieri — Luis v ulici Giorgio Vasari. Tam je zgorela ogromna množina lesa. Škoda se čeni nad 100.000 lir, ki pa je krita z zavarovanjem.

V gozdu pri Opčinah je včeraj izbruhnil hud ogenj, ki je v kratkem času uničil več dreves in grmov. Kako je nastal ogenj, ni znano.

Kolesar zavozil v avtomobil. 18-letni Peter Garbieri, stanujoč v ulici Bartoletti št. 3, se je vozil v nedeljo po bazoviški cesti. Tedaj mu je nenadoma pridrel naproti avtomobil. Mladenič se je pa tega tako prestrašil, da je v hipu zgubil prisotnost duha in zavozil naravnost v vozilo. K sreči je bil pa sofer malo bolj previden in je nakrat ustavil avtomobil. Vendar pa ni ostal dolgo brez posledic. Garbieri je namreč pri trčenju padel s kolesa in se hudo potolkel po kolenu. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

PODLISTEK

JULES VERNE: (128)

Skrivnostni otok

«Začetna brzina, je pojasnil Cir Smith tovarišem, je sorazmerna z množino smodnika. Pri izdelovanju topov je glavna stvar ta iznajti najodpornjšo kovino, ki je jeklo. Zato mislim, da bodo naše topovske cevni brez nevarnosti prenesle pline pirosilina in se izvržno obnesle.

— Najprej poskusiti, ostalo bomo videli! — je dejal Pencroff.

Ni treba, da se posebej omenjamo, da so bili topovi v dobrem stanju. Odkar so jih poteonili iz vode, jih je mornar skrbno čistil in likal. Kokoč časa je uporabljal, da jih je zdrsal, namazal z oljem, očistil mehanizem zapore, zapah in naravnalni vijaki in zdaj so se topovi lesketali, kakor da bi se nahajali na krovu kakšne fregate mornarice Zedinjenih držav.

Omenjena dne so zaporedoma poskusili štiri topove v prisotnosti vseh članov naselbine. Nabasali so jih s pirosilino, toda upoštevajoč njegovo raznesilno moč, ki je štirikrat tolikšna kakor navadnega smodnika; naboji so bili stožčaste oblike. Pencroff je držal v rokah zaigralno vrvi pripravljen, da potegne.

Na znamenje Cira Smitha je počil strel. V morje usmerjena krogla je zletela preko

Iz tržaške pokrajine

NABREKINA.

Nesreča v kamnolomu — škoda po zadnjem neurju.

V petek 1. t. m. eta se dogodila v «Cavi Roman» kar dve nesreči, katere žrtve bo najbrž spet mlad fant. Okoli 8. ure zjutraj je padel z vrha v kamnolom kamen, kateri je zadel delavca Zepi Franca iz Tolmina ob strani v glavo. Razmesaril mu je zelo desno lice. Zdravnik ga je za prvo silo obvezal ter ga poslal v ambulanco. Ni še preteklo dobre pol ure po tej nesreči in že se zgodi druga. Veliko dvigalo je potegnilo iz kamnoloma zaboj kamenja ter je bilo ravno na tem, da ga spusti na vrhu na tla. Tu se pa utržejo verige pri zaboji ter tako se ves material z velikim ropotom sesuje na tla, a nesreča je hotela, da je ravno tam delal 22-letni kamnolomec Kosmina Alojz iz Gorjanskega, na katerega je ta material padel. Nesrečnemu so tovariši priskočili takoj na pomoč, ter ga rešili iz tistega stanja. Domači zdravnik je bil spet takoj na mestu ter podal nesrečnemu prvo pomoč. Kmalu na to je prišel tudi avtomobil rešilne postaje iz Trsta, kateri je odpeljal oba nesrečnega v tržaško bolnišnico.

Tudi pri nas je razsajalo zadnje strašno neurje. Prvi dež pa je kmalu končal ter smo se že bali, da bo pri tem ostalo. Nihče pa ni niti oddaleč slutil, koliko vode bomo dobili isto noč. Kakor drugod je tudi tu razsajala taka nevihta, kakršne sploh nihče ne pomni. Vse zatvorne vode na nebu so se odprele ter nam pošiljale grozne nalive. Nasproti vsem iz drugih krajev moramo konstatirati, da v vasi oziroma v hišah voda ni napravila veliko škode. Prišla je sicer v mnogih slučajih v hišo, a nasproti škodi v drugih krajih ta ne pride tu v poštev. Nasprotno pa trpijo veliko škodo

Vesti z Goriškega

Preprotna in koristna knjiga za naše trgovce — izvoznikarje s sadjem in zelenjavo.

Imeli smo v Gorici pred vojno prav malo naših krepkih izvoznih podjetij s sadjem in zelenjavo. Po vojni je dobra konjunktura okrepila finančno stare izvozne hiše. Ta uspeh je privabil med izvoznikarje tudi ljudi iz raznih drugih stanov. Prinesli so s seboj ti ljudje nekoliko izposojenega kapitala, toda malo izkušnje in dosti «fufarjev» kot pravijo predvojni izvoznikarji.

Vedno se dosti govori in piše: kmet, ti ne znaš pripraviti blaga za eksport, ga ne znaš sortirati, negovati gotovih vrst i. t. d. Silno dosti resnice je v tem. Toda cela vrsta, pretežna večina naših izvoznikarjev in dorašila svoji nalogi. Ne ume organizirati prodaje v inozemstvu izbrati ugodnih momentov, dobrih vezí, povdarjati in informirati se o okusu konzumnega trga in nešteto drugih stvari.

Izšla je te dni v Jugoslaviji in sicer v hrvaščini knjiga o tem vprašanju. Podobne knjige nimajo niti vsi veliki narodi. Tudi italijanski narod je nima. Knjiga se zove: Praktični nasveti za trgovino sadja in zelenjave. Spisal jo je Ivo Dobržanski, Zagreb, Opatinova ulica 6. V Sloveniji so jo kupili neke izvoznikarji, ampak tudi vsi večji in boljši posestniki. Naj tudi med nami ne bo neke nobenega našega izvoznikarja, ampak tudi posestnika pridelovalca izvoznega sadja in zelenjave ki bi ne imel te koristne knjige. Tudi naša prosvetna društva naj si jo omislijo svojim knjižnicam. Upamo da jo bodo naše tukajšnje knjigarne imele kmalu v svoji zalogi.

CERKLJANSKO.

Še o nalivih.

Naš okraj je bil samo delno prizadet po povodnji. Najhuši naliv je bil od Delina proti Idriji. Močno so trpeli kraji, ki leže v Idriji jaski dolini. Premočena in napojena zemlja se je vsipala v plazovih v dolino. Zasula je na več krajih vso cesto. Potočki, ki hite z gričev v dolino, so narastli v de-roče hudournike. Odnasali so s sabo zemljo, valili kamenje, ruvali so drevesa iz tal in jih tirali v dolino. Voda je na več krajih izpodkopala hiše, plazovi zemlje so odvelj poslopjem temelje. Tako se je posul kmečki hlev posestnika nad Pirhom. Zago in hišo v Grapi za Pirhom je skoraj zasulo z gruščem in lesom. Preteklo bi mnogo časa, preden bo promet na cesti S. Lucija-Idrija zopet vzpostavljen. Dolina proti Cerklju pa ni bila tako hudo prizadeta. Sicer je doževalo močno, a ne tako hudo, da bi bile vode povzročile znatne škode.

RIHEMBERK.

Podrobnosti o poplavi — škoda.

Nekdo je, kakor se je videlo iz dopisa v cenj. «Edinosti», v naglici nekoliko opisal silno neurje, ki je tudi v naši občini napravilo občutno škodo. Zdi se mi, da ne bo brezpomembno, če se dotično poročilo ne-

vinogradi v bregu. Na mnogih krajih je voda, ki je drla po hribu dol proti morju, podrla zidove ter tako pokopala za seboj lastnike polne grozdja. Tu pa tam se je dalo še kaj rešiti, vendar je škoda velika. Posebno občutno škodo trpi posestnik Perot Angel, kateremu je voda odnesla 4 največje vinograde naravnost v morje, tako da ne samo da je za letos ves pridelek izgubljen, ampak bo sploh te vinograde težko spet vzpostaviti. Usoda je hotela, da je nesreča prišla ravno tisto noč pred trgovijo, kajti trgovci je bila določena za 27. septembra. Razen teh je bilo občutno poškodovanih še par drugih vinogradov, kjer so pa k sreči že prej potrgali. Tako ubogi kmet ni gotov svojega pridelka, dokler ga nima pod streho.

SEMPOLAJ.

Neprilike pri iztirjevanju davkov.

Že povodom zadnjega obroka smo se morali javno pritožiti v «Edinosti» proti nepraktičnemu načinu iztirjevanja davkov, ki je pri nas v veljavi. Ni samo nepraktično, pač pa tudi precej brezobzirno. Neprilika se je zopet ponovila v še hušji obliki. Nekega dne začne občinski sluga tekati po vasi s koščkom papirja v roki, naznanjajoč, da je prišel v vas davčni iztirjevalec. Dopolodne imate čas plačati — zabijate — če ne sekvestri!

Ljudje začnejo s svoje strani zbegani tekati po vasi, da si prekrbijo denar. Kje naj večina vzame denar v taki naglici, ako ga kdo ne poseduje? Za vsakogar, kdor pozna denarne razmere na kmetih, je jasno, kaj pomeni tak nenaden prihod iztirjevalca. Zato se obračamo ponovno tem potem na iztirjevalce, da uvede drugačen, lepši način iztirjevanja. Kmet bo imel manj sitnosti, a tudi njeno poslovanje bo imelo le korist, če se more kmet pripraviti na prihod iztirjevalca.

koliko izpopolni in razširi s potrebnimi podatki.

Da bo moje poročilo odgovarjalo kolikor je mogoče točnosti, zato sem zbral potrebne podatke in slišal različne sodbe našega ljudstva. Po splošni sodbi bi znašala škoda, ki jo je povzročilo zadnje neurje, oziroma silna poplava Branice, okoli 500 tisoč lir.

Silno naraščanje ter dva dni trajajoča poplava potoka Branice je napravila premožno škodo po travnikih in njivah, ki leže v neposredni bližini struge. Voda je udrla čez bregove, razrla travnike, jih odtrgala ali pa nanesla na nje gramoza, peska, kamenja ali druge nesnage. Premogov njeve so tudi razorane, nasute s kamenjem in razno nesnago, odnesen ves ali pa delen pridelek. Koruza je po nekaterih njivah popolnoma pritisnjena k zemlji, da se vidi, kot bi bila njiva požeta. Sadna drevesa ob strugi so odnesena ali pa pripognjena in polomljena. Od zgornjega roba naše občine pa do izliva Branice v Vipavo so bila vsa zemljišča ob strugi pod vodo. Veliko škode je napravila reka Vipava v mlinu v Peklu; pa tudi braniški mlini so se precej trpeli. Voda je odnesla polovico mosta na poti v Cvetrož. Hmeljaku Josipu pri Skrbcih se je porušil zid pri kleti. Ljudje z bivalisti v nižjih legah so morali izganjati govedo in prašiče v višje ležeča poslopja, da jih ni zajela silna voda. Veliko sta trpela Vas in Cvetrož. Ker sta nizka in ne daleč od struge. Silno neurje pa ni povzročilo škode le v nizkih legah, ampak tudi v visokih ležajih vinogradih. Tudi tu je pokazala voda svojo silo, ker je marsikateri trtni nasad razrla, pretrgala ali celo odnesla. Pot v Petrovo je odnesena kakih 40 m po dolgotosti; hiša Colje Ivana v Petrovem je tudi v nevarnosti. Vse poljake ter vinograde poti so silno razorane ter so napravile ljudstvu veliko truda, kolikor jih je moglo popraviti za trgate.

Merodajni krogovi naj bi se potrudili, da se vsa škoda pregleda in preceni ter da se uogobum ljudstvu vsaj nekoliko priskoči na pomoč.

AJDOVŠČINA.

Sprejem novega potesta.

V soboto dopoldne je bil sprejem novega potesta cav. Bertettija. Sprejeli so ga na postaji, kamor se je pripeljal z avtomobilom. G. Mazzocco je pozdravil potesta ter pričel govoriti o nekaj dozdevnih agitatorjih. Potesta ga je umestno zavrnili, da tako govorjenje ne spada v sprejem. Objubil je novi občinski natečaj, da bo skrbel za vse enako. Po sprejemu v Ajdovščini se je podal še v Šturije, kjer ima tudi svojo potestarijo.

TOLMIN.

Izpitni na takajšnjem učiteljskem.

Jesenski izpiti so zopet imeli ono žalostno lice kakor poletni. Vseh kandidatov (nov ni prišel nobeden) se je oglasilo 7. Potekli so po navadi, le konec je bil različen.

Komisija je bila sestavljena iz starih profesorjev. Izpit so naredili le trije kandidati. Predvideva se, da bo letos v II. razredu osem dijakov in v III. pa kakih petnajst. Učni jezik bo letos italijanski. Tako je končala zadnja slovenska srednja šola.

DESKLE.

Valentinčič Jožef je vložil dne 18. septembra 1926 prošnjo pri civilnem županju v Gorici za izkoriščanje vodne sile potoka Globnice.

GORNJA BRANICA.

Ceprav ni pri nas nobene posebno velike reke, pa vendar nam je naš potok silno narasel in razmeta! Naokoli množine gruča, poplavljen obnem polja ter poško doval turistične nasade.

BAČA OB IDRIJI.

1. oktobra.

Najvišja višina vod pri zadnjih poplavih 12 do 30 cm nad normalo

Mislimo, da je pri nas dosegla višina povodni svoj rekord. V času svojega viška je bila gladina vode 12 do 30 cm nad normalo.

Kraj Samotežnik je zasut deloma z blatom deloma s peskom. Vozove in vozove materijala bodo morali odpeljati ljudje ne le iz svojih polj, ampak tudi iz svojih hiš, da vsaj nekoliko zabrišejo sledove poplave.

Poleg že v «Edinosti» naštetih škod podjetju Marchi je odneslo silno dosti lesu tudi Savrinu v Bači ter elektrarni bratov Štrukelj.

Izgleda sedaj pri nas kakor na robovih Blatnega jezera. Povsod samo blato in gien. Na polju in v hišah.

Višje gori po idrijski dolini tavajo ljudje nekako omamljeni, se ne prav zavedajo, da so nekateri izmed njih postali pravzaprav berači. Se pomnehujejo s tistim amehom onemoglosti, kot ga narekuje zbeganost. Tu preji hiša, ognjišče, postelje, družina, sedaj pa sam prod in motna voda.

VOGERSKO.

Naša kmetijska zadruga je zaznala, da gotovi brezvestni krčmarji po deželi točijo druga slabjša vina kot znano vogersko vino iz kmetijske zadruge. Zadruga ima proti par izmed teh gostilničarjev že priče v dokaze v rokah. Zato jih nujno opozarja, da čimprej prenehajo s svojim počenjanjem, drugače bo prisiljena postopati v smislu postave. Ne gre, da bi se zaupanje gostilniških gostov zlorabljalo in jim namesto izvrstnega vogerskega točilo kakršno si bodi obldo.

Znanost in umetnost

KONCERT «MANDOLINISTIČNEGA KROŽKA» V GORICI

(Zakasnelo.)

Po treh letih svojega življenja je «Mandolinistični krožek» prvič samostojno nastopil. Imeli smo sicer priliko ga že večkrat slišati pri predstavah «Dramskega društva» — med odmore; zato je razumljivo, da ni mogel obrniti pozornosti mase, ko je imel le tako podrejeno vlogo.

Odkrito povedano: bali smo se tega nastopa, — zelo se nam je premalo, da bi nastopil tako mlad zbor, in sicer čisto samostojno, celo najmanjše variacije različnih glasbenih oz. vokalnih vrst. Ne ravno številnost občinstva je dokazovala isto razpoloženje goriške javnosti napram temu poskusu, — v kolikor se seveda pri tem ni pokazalo le običajno zanimanje nasproti vsakemu kulturnemu pojavu v naši javnosti.

Priznati moramo, da je g. Buló izvršno discipliniral svoj zbor, okroglo trideset priprohstih fantov in deklet, starih skoro vseh manj kakor dvajset let. Vsekakor ni mala stvar izučiti trideset — ne štejejo pri tem onih številkah, ki so radi raznih življenjskih okoliščin odpadli — ljudi, prav od temelja, toliko, da lahko dostojno javno nastopijo. In to je ona največja zasluga g. Bula.

Poedine točke celotnega zbora so bile skrbno naštudirane in dobro podane; pozna se dolga šola. Nekateri igralci so celo virtuozi na svojih godalih. Le semintja so bile mandoline prešibke ali morda ne docela dorašale svoji nalogi. Sicer pa je bilo čuti posebno pri fortissimih, da je orkester za dvorano Trgovskega doma še malo prešibek. Temu ni vzrok morda premajhno število igralcev, pač pa še bolj pomanjkanje nekaterih instrumentov, tzv. baterije, t. j. bobna, činelc, harfe, cimbal itd., ki so že dolgo predmet pobožnih želj naših vrlih mandolinistov, ki so pa žal ostale doslej neizpolnjene iz gmočnih vzrokov. Hajdrihovo «Morje» je napravilo

(Dajle na IV. strani)

Poslano*)

IZJAVA

Podpisani Richard Orel, učitelj v Štandrežu obžalujem javno, da sem skušal odvlati na g. Antona Ferlatu, učitelja v Mirnu, avtorstvo anonimnega pisma, katerega sem pisal gospodični Ildi Vergna ter se zahvaljujem g. Ferlatu, da je odstopil od kazenskega postopanja proti meni.

V ŠTANDREŽU, dne 2. 10. 1926,

(1025) Richard Orel.

*) Za članke pod tem naslovom ne prevzema uredništvo nikake odgovornosti.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1518)

TRGOVSKI POMOČNIK jestvinske stroke, samostojna moč, išče službe kot vodja trgovine ali pa sprejme isto v najem in to v mestu ali na deželi. Morebitno jamstvo na razpolago. Naslov pri upravnistvu. 1529

SPREJME se samostojen in več predelave na tovarno zabojev. V tovarni parketov dobi službo samostojen delavec za izdelovanje parketov, ki je to delo že opravljal. Naslov pri upravl. «Edinosti». (1541)

CEVLJARSKA delavnica z orodjem, eventualno tudi stanovanjem, se proda. Via Vasari 12. 1542

DELAVEC za kopanje se išče. Kavarna Negozianti. 1544

SLUŽKINJA za gospodinjstvo na kmetijo se sprejme. Oriek št. 16 p. Sežana. 1508

DEKLE pridno, pošteno, za vsa dela, dobi službo takoj. Campo S. Giacomo 9. 1545

MLAD abiturient, zmoten slovenščine, italijanščine, francoščine išče primerne službe. Naslov pri upravnistvu. (1546)

VOZ, nov, nesé 3000 kg. se ceno proda. Nemec, Nabrezina. 1547

KRI CISTILNI ČAJ. Najzdravnejše sredstvo za očistiti in osvoboditi kri; priporočljivo zlasti spomladni in v jeseni. Zavoj vsebuje 6 zavojčkov, vsak zavojček služi za pripravo skuhljaja, ki se vzame pred zajtrkom. Lekarna A. Giunilia, Postojna. 1519

PRSI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 148

SMILAJOD (Trpiski sok), izborno sredstvo proti arteriosklerzi, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kataru, uspešno čistilo sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let se prodaja samo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Isola). (1524)

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. 1428

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1511

ZENITEV. Uradnik v lepem primorskem mestu, 36 let star, ločen, želi seznanitve z primerno izobraženo gospo ali gospodično v svrhu ženitve. Resne ponudbe s sliko na upravnistvo pod «Uradnik». 1520

Javljamo gg. trgovcem in drugim cenj. odjemalcem, da je prišel **VALJČNI MLIN v AJDOVŠČINI** (prej W. Jochmann) **z rednim obratovanjem** in da nudi najboljše mlevske izdelke po ugodnih cenah. Za obilna naročila se priporoča **VALJČNI MLIN v AJDOVŠČINI** D. z. o. s. (1018)

KRONE

plačuje vedno par cent. več kot drugi

ALOJZIJ POVN, Piazza Garibaldi 2

1012 prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Predno prodato **KRONE, GOLDINARJE ZLATO in SREBRO** obiščite zlatarno **STERMIN** v TRSTU, Via Mazzini št. 43 kjer dobite najvišje cene. — Koujem listke mestne zastavljalnice. 937

otočka in padla v vodo v daljavi, ki je niso mogli določiti.

Drugi top so obrnili proti izmetaninskemu rtu. Izstrelek je razbil apšičast kamen nat isoč koscev. To mesto je bilo tri milje oddaljeno od granitne hiše. Harbert je takrat nastavil top in ga izstrelil. Pač mu smemo privoščiti veselje nad tem poskusnim strelom, toda Pencroff se je bahal, kakor da gre njemu vsa zasluga.

Tretji strel so namenili v sipine, ki so tvorile gornji del Zveznega zaliva. Padel je kake štiri milje daleč v pesek in sukajoč se izginil v pene morskega pljuskota.

Pri četrtem topu je Cir Smith še bolj pomnožil naklado smodnika, da bi videl, koliko more najdalje hesti. Pri tem strelu so se vsi nekoliko odmaknili za slučaj, če bi cev počila, a zaigralno vrv so podaljšali.

Strašno je zagrmelo, toda top je ostal nepoškodovan, a naseljenci, ki so stekli k oknom, so še videli, kako je izstrelek zadel ob skalovje Celjustnega rta in končno pet milj daleč od granitne hiše izginil v Kitarskem zalivu.

«No, gospod Cir, je vzkliknil Pencroff, ki je skušal vsak strel preveriti s svojim hura, kaj pravite k naši bateriji? Sedaj naj le pridejo vsi morski razbojniki Tihega oceana pred granitno hišo; brez našega dovoljenja se ne bo nihče izkrcal.

— Toda verujte mi, Pencroff, da je boljše, če nam ne bo treba tega poskusiti, je odgovoril inženir.

— Zdaj sem se spomnil na onih šest

lopovov, ki se klatijo po našem otoku, kaj naj napravimo z njimi? Ali jih bomo pustili mirno potepati se po naših travnikih, gozdi in poljih? Ti mahopridneži so pravi jaguarji in mislim, da bomo tudi tako ravnavali z njimi. Kaj menite, Ayrton?» je vprašal tovariše.

Ayrton se je nekoliko obotavljaval odgovoriti, a Cir Smith je obžaloval, da mu je Pencroff stavil tako

ogromen utis. Odlomek iz Bellinijeve "Son-nambule" je bil krasno podan. Občinstvo je bilo presenečeno: zdelo se mu je dotlej nemogoče, da bi bil mogel mandolinistični zbor dati tako orkestralno točko. Dva venčka slovenskih narodnih pesmi, ki jih je zbral in priredil za mandolinistično orkestrino g. Bulo, sta dobro učinkovala. G. Bulo je imel pri izbiri precej srečno roko, da bi ne bilo na škodo stvari, ako bi prevladala naša romna, otočna jesen nad razposajeno-poskočno, ki je bila doslej v preteži. Neprimerno bolj se nas dojmila naša krasna pesem, to smo dobro čutili pri teh potpourrijih, ki smo jih slišali. Zal nam je bilo, da ni bilo med točkami tudi kake večje umetne slovenske ali slovanske kompozicije.

Zelo blagodejno varijacijo pri celotnem večeru sta tvorila dva mandolinistična Salvettijeva kvarteta, ki sta bila res izvrstno podana. Skupaj z Bellinijevo "Son-nambulo" sta ti dve točki tvorili višek večera, — ostanejo vsem v globokem spominu. Če ne z drugimi, so s temi kosi stopili naši mandolinisti iz mladostne stopnje razvoja v resno, moško dobo. — Veseli smo tega moškega nastopa "Mandolinističnega krožka", njegove resne habilitacije v naši javnosti, ter mu želimo vsestranskega napredovanja in poplavljanja v istem tempu in z isto prizadevanostjo kot doslej. Vse-akor pa mu priporočamo, da naj pri ho- dočih samostojnih nastopih poplavljuje svoj spored s točkami iz drugih glasbenih področij (bodisi vokalskih ali instrumentalnih), radi večje pestrosti in privlačnosti. Pa za reklamo bolje poskrbeti! Tudi ča, v katerem je bil koncert prirejen, ni bil srečno izbran. Gorški "purgarij" se v tem času polagoma večja od lene po- počitniške psihoze, — zato koncert ni gnetno uspel.

GORIŠKO GLEDIŠČE

Zimski pravilni večeri se že bližajo in zopet se odpirajo Talijske hramove po vsem kulturnem svetu. Tudi naša gledališča se pripravljajo na čim dostojnejšo otvoritev prihodnje sezone.

Vsak kulturni narod kar najvišje ceni svoje kulturne institucije. Čim višje stoji njegove institucije, tem višja je tudi kulturna stopnja dotičnega naroda. Zato pa varujmo in vsestransko podpirajmo svoje gledališče do najvišjega razvita, kar naš sveti tempelj je to in zatočišče nas vseh! Prihodnja sezona se odpre z našim bo- žanskim Cankarjem. Kot prvo delo se uprizar njegov "Hlapec Jerneji", katerega je imenito dramaturgiral Skrbnik. Druga predstava bo J. Jerneji "Tujec". Nato sledi: Molierev "Skopuh", Strindbergov "Oče", Krajerjeva "Skoljka", Pirandellova "Sest oseb isče avtorja", "Španska muha", Andrejeva "Amfisa", Jalenova "Srenja", Remčeva "Kirka", Vojnovičeva "Psyha", Petrovičev "Gozd" ter Cankarjev "Za narodov blagor".

To bi bil v načrtu sedanjí program letošnje sezone. Vodstvo si pa pridruže kako eventualno spremembo, in sicer s posebnim oziranjem na želje občinstva. Skušalo se bo tudi z gostovanji različnih naših umetnikov, ki so že široko znani. Obiljnostjo nam tudi nekateri naši domači pisatelji, da nam izročijo svoje novitete, ki se bodo potem med sezono najkrajše uprizarile. Sezona se začne v soboto 9. t. m., kot rečeno, s "Hlapcem Jernejem". Cene vstopnic k predstavam ostanejo iste kot lansko leto, in sicer tako nizke, da si predstav- lahko privoščijo tudi naš najslabše situiran človek. Artistični vodja in režiser je gosp. Just Košta, ki je že lansko leto s srečno roko vodil naše gledališče.

Ali konzervirana hrana škodi našemu zdravju?

Pred kratkim so neke strokovne revije pretresale zanimivo vprašanje, je li v pločevinastih škaflijah in v stekleni posodi konzervirana hrana ljudskemu zdravju v škodo. O tem sporu piše znana angleška revija "The Rewiv of Reviews", v katere članku so navedeni glade konzerviranja hrane tudi razlogi za oziroma proti.

Avtor v članku priznava, da more tudi konzervirana hrana, ki je dandanes razširjena zlasti v anglosakih krajih, evropskih kot ameriških, hraniti čestokrat velike množine bakterij, na drugi strani pa kaže na okolnost, da tudi v sveži hrani mnogo- krat — v pravem smislu besede — ne dostaja silnih množin bakterij. Ta naša hrana, ki si jo nabavimo v sirovem stanju pri svojem trgovcu, je izpostavljena od svojega izvirnega mesta pa do naše mize vplivu bakterij. S tega stališča je konzervirana hrana mnogo bolj higijska. Treba upoštevati le nekoliko splošnih navodil, da se izognemo namiznim nesreči, ki bi morda nastala pri uporabljanju konzerve. Treba je naglasiti, da naj se blago, po možnosti, dobavlja od producentov svetovnega slovesa, ki priroči ogromnih dimenzij svojih tovarov lahko investirajo znatne svote v laboratorije, v katerih se empirično dviga higijska vrednost blaga.

Glavni pogoji, ki ga mora konsument konzervirane hrane izpolnjevati, je ta, da je treba, čim se pločevinasta škaflija oziroma steklena posoda odpre, hrano tudi takoj uporabiti. Kajti v slučaju, da se to ne izvaja, proces kvačenja hrane z do nje prodirajočim zrakom in prahom takoj nastopi in v kratkem času je hrana neuporabna. Z izpolnjevanjem omenjenega pravila se bodo slučajni zastrupljenja omejili le še na najnižjo stopnjo.

Senzacionalna fizična iznajdba. Deljivost elektrona.

Na zborovanju naravoslovcev in zdravnikov v mestu Düsseldorf je postavil fizik dunajske univerze, prof. Ehrenhalt trditve, da so — na podlagi njegovih eksperimentov — elektroni deljivi na še manjše elementarne delce materije.

Z zelo majhnimi magneti — mikromagnet —, katerih polji so različne velikosti in znaša njihova razdalja komaj dva milime- tra, je dosegel, da so bila med polji opazna mikroskopsko majhna telesa v velikosti stotisočinke centimetra. Ta telesa navadno platinasta ali nikeljasta se premikajo v smeri proti močnejši magnetični sili, torej k večjemu polu, medtem ko težijo ona iz zlata, srebra in selena — seveda vsled svojih posebnih magnetnih lastnosti — k manjšemu polu.

Iz tega premikanja mikroskopsko majhnih teles je omenjeni znanstvenik ne- ovrgljivo dokazal, da imajo ta telesa krožno sliko in normalno gostoto. Če se pa taka telesa naelektrijo, doseže njihova,

električna energija šestokrat le polovico električne energije elektrona.

Doslej je vladalo mnenje, da so elektroni nedeljivi. Toda kot so moderne eksperi- mentalne metode razdelile atom v njegove elementarne sestavne dele, tako je sedaj tudi Ehrenhalt razdelil elektrone, doslej zadnji in najmanjši sestavni del snovi. Jasno je da je meja deljivosti v neskon- nosti, toda dasi morda to ni zadnji toza- dejni uspeh moderne fizike, posvečajo pri- zadeži znanstveni krogi tej najdi zanimaj- nje.

FOTOGRAF

Iz "čikla" "Profila". — Franco Bevk.

Stal sem pred okencem anagrafičnega urada, držal v roki prošnjo za nov potni list, potrebne koleke in denar, ki je bil potreben za takso. Mladi gospod je motril par trenutkov papirje, koleke in ostanke starega potnega lista, nazadnje je iztegnil roko.

"Dve fotografiji, prosim."

Ta človek je najbrž mislil, da nosim kup fotografij v žepu. Ni se zavedal, da je za- del na zelo občutljivo žilico mojega jaz-a (kakor so se izražali nekoč leposlovci).

V zadregi sem segel v žep, kakor da iščem fotografije. Ker jih nisem našel, sem dejal:

"Nimam jih."

Uradnik mi je vrnil papirje, denar in koleke s pripombo: "Prinesite mi dve sli- ki."

Bil sem presenečen. Uradnik tega ni bil kriv. Po njegovem dobrodošnem obrazu sem spoznal, da je docela nedolžen. Kriv sem bil jaz, ker se nisem dal fotografirati povsod in ob slednji priliki.

Spomnil sem se, da imam še eno foto- grafijo. Ta je bila ogromna, da jo je bilo treba obrezati tako, da je ostala sama gla- va in je segala še ta čez predpisano mero.

In vendar je bila ta slika ena sama. Kje naj dobim drugo?

Res je, da sem se v svojem življenju par- krat dal fotografirati, a sem od vsake foto- grafije ohranil le po eno sliko ali se ti- ste ne. Poleg tega so se fotografije tako iz- borno posrečile, da jih nisem mogel upo- rabiti za drugo kot za potne liste. Med te- mi fotografijami je ena, na kateri držim roke, kakor da niso moje. Na drugi sem imel ovrtnik že štirinajst dni na vratu in sem ga isti dan obrnil, zato nerodno štr- li. Na tretji sliki je ozadje retuširano na način, kakor da sem z glavo zadel v izlo- beno okno in ga razbil.

Iz vseh teh in še drugih mučnih razlo- gov sem fotografije zamrzil. Kakor sem sr- čno želel, da bi imel vsaj eno dobro, na- ravno sliko, se mi to ni posrečilo. Tisto retuširanje obraza, ki ga naredi gladkega kot papir, mi je ogabno. To je človek, ki ga fotograf obrije vseh gub in bradavic, dasi mu iz oči gleda starost. Človek, ki ga predstavlja slika, je čudna pokvaka brez mladosti in življenja, starost je bedasto korigirana.

Vsa ta filozofija mi ni pomagala. Ko sem pomislil na številne poklone in na polurno prestavljanje aparata in pripravljanje po- ložaja, me je nemilo zadelo. Pomislil sem, da bom dejal že pri vstopu, da bo slika za potni list. S tem bo važnost dela zmanj- šana za polovico. In če naredim tak obraz, da mi ni mnogo na tem, kakšna bo slika, bom rešen tleh četrtin formalnosti.

Ko sem pozvonil, mi je odprl deček, ki je bil najbrž vajenec. Velik črn pes me je povohal; ko me je pozdravila gospa, ki se po pristrženih laseh in gladki bradi ni lo- čila od vajenca, je pes izginil. Prikazal se je fotograf.

Kar sem se bal, to je prišlo. Trije obrazi so gledali vame.

"Želite gospod?"

"Slika. Če bi me fotografirali."

Bil sem plah, kakor da prosim za uslu- go.

"Takoj gospod. Veliko, majhno? Kabi- net? Vizit? Profil, naravnost?"

"Preprosto," sem poizkusil zmanjšati veliko fotografova pričakovanja. "Za potne liste. Slabše ko je, boljše je..."

Pri tem sem se grenko nasmešnil.

Da fotografija za potne liste ne sme biti človeku podobna, to ve tudi fotograf. Toda, potruditi se je vendar le treba. Planili so name in me posadili na stol. Gospa mi je ponudila glavnik in zrcalo. Ko so bili las- je v redu, so mi ponudili drug stol, da sem se naslonil. Pozneje so ta stol zopet spre- menili v nizek, z žametom prevlečen stol, da sem prosto sedel na njem.

Ko sem poudaril, da je fotografija za potne liste in da naj bo grda, sem se hotel izogniti vsem inkvizicijskim mukam, ki so za uvod in za nameček fotografiranju. Zdal sem videl, da se radi tega zadeva ni spremenila, celo nasprotno. Dobil sem ja- sen vtis, da polagajo na mojo fotografijo za potni list neizmerno važnost, kakor da gre za čast tvrdke.

Pojasnil sem še enkrat, da bi ne bilo po- mote.

"Da, potni list. Naglo, če mogoče..."

"Da, da," je dejal fotograf in pomaknil pred me ogromen fotografski aparat, ki me je gledal kakor žrelo topa. "V par minutah, prosim..."

V teh par minutah je razgibal platno nad menoj, skozi katero je prodirala dneva- na svetloba izpod stropa. Oblačil in jasnili je to provizorično nebo in venomer pogle- doval name, ki se nisem upal ne ganiti ne sopsti. Ko je videl, da sta senca in luč pri- mereno razdeljeni na mojem obrazu, je po- stavil palico v kot in se zopet lotil apa- rata.

Fotograf me je gledal s srepim pogledom par minut, kakor hipnotizer in kot bi ho- tel z očmi odčarati vse njemu neljube po- teze z mojega obraza. Nekaj mi v resnici ni bilo po volji. Del je roko nad očmi gle- dal, kakor da se razgleduje z gore Sinaj in išče točko, ki je ne more najti.

Slednjič jo je našel. Stopil je bliže in raz- gibal gube platna nad menoj. Bil je zado- voljen.

Gledal je skozi aparat in ga pomaknil v primerno razdaljo. Ko se me je naveličal gledati s polodprtimi očmi, je odprl usta:

"Prosim, zganite glavo nekoliko... Ne na- levo, na desno! Preveč! Malo bolj na levo! Tako... Dvignite glavo. Prsi ven, nekoliko bolj naravnost truplo..."

V sedenju in čakanju sem postal izmu- čen. Od prvega hipa, ko sem stopil v atelje, sem se nahajal v napetem pričakovanju in v odrevenelosti, kakor da me slednji tre- nutek lahko ujame objektiv na ploščo, zo- to so nekaj trenutkov živci odpovedali, pa-

til sem se, telo je zlezlo na kup, bil sem brez moči.

Vzravnal sem se in nabiral moči, koli- kor se je v tem hipu dalo.

Fotograf je drgnil roko in stisnil prste ter napravil iz njih fiktivno točno nekoli- ko od sebe in dejal:

"Tu sem glejte..."

Pogledal sem in upri oči na okrasek ste- ne. Bal sem se, da ga izgubim, zato sem ga z muko držal v zenicah.

"Ne glejte tako ostro..."

Zmešal sem se, Okrasek, katerega sem zdaj gledal, ni bil več tisti kot prvič.

"Ne preveč sanjavo... Tako... Preresni- ste; nekoliko na smeh prosim... Naravno, kolikor mogoče naravno, glavo višje; tako... zdaj..."

Moji živci so trepetali. Moči so pohajale. "Pazite... ena... dva... tri..."

Zdi se mi, da sem se ta hip zganil pod tresljaji živcev, ker nisem mogel več pre- našati. Bil sem vesel, da je končano. Ako tudi ima fotografija dva obraza, za potni list je dobro...

"Hvala lepa, gospod!" se je priklonil foto- graf.

Slišal sem ga le napoli; odšel sem bil že skozi vrata...

Ta fotografija za potne liste je moja naj- boljša fotografija sploh. Rabim jo za vse mogoče prilike. In varim jo mi, da se ne dam več fotografirati, dokler ne nastane radi starosti preveč očitno nasprotje v po- dobnosti med menoj in njo. In še tedaj bom stokrat premislil.

Razne zanimivosti

Šest milijonov prebivalcev

Mesto New York je sestavljeno iz sledečih petih delov: osrčje tvori po- lotok Manhattan, drugi štirje deli so pa Brooklyn, Bronx, Queens in Rich- mond. Ti peti deli štejejo nad šest milijonov prebivalcev. Če pa hočemo šteti k mestu tudi okoliške kraje, ki se direktno stikajo z mestom, potem do- bimo nad sedem milijonov prebivalcev.

Zanimivo je, kako se je njujorsko pre- bivalstvo množilo. Leta 1696, ko je bil Novi Jork še Novi Amsterdam, je štel 4302 prebivalca. V manj nego sto letih se je prebivalstvo pomnožilo do 50.000. Novi Jork je rasel naprej in v letu 1810 je njegovo prebivalstvo prekor- ačilo 100.000. Od tu dalje se mu je začelo muditi, kajti v teku naslednjih dvajset let je število prebivalstva že doseglo vi- soko število 200.000, ko pa je dospelo leto 1860 je prebivalstvo še prekor- ačilo milijonsko število. Dva in pol milijona je štel Novi Jork leta 1890, v naslednjih desetih letih je narasel za nadaljni mi- lijon ljudi. Še pol milijona mu je manjkalo do polnih štirih, katere je dosegel v letu 1906. Ob času vojne jo je primahal srečno do števila petih mi- lijonov. Ob času ljudskega štetja v letu 1920 je štel 5.620.000 prebivalcev in do danes je gotovo pustil število šestih mi- lijonov za seboj.

Če razdelimo teh šest milijonov Njujorčanov na peto mestnih delov jih imamo razdeljene približno tako-le: Manhattan 2.300.000; Brooklyn 2.150.000; Bronx 850.000; Queens 550.000 in Rich- mond 150.000. To se pravi prebivalstvo Manhattan se je iz leta 1820 pomno- žilo približno osemnajstkrat, Brooklyn približno 190krat, Bronx 305krat, Queensa 66krat in Richmonda okoli 24- krat. Skupno število je prebivalstvo No- vega Jorka okoli 40krat večje kot je bilo pred stoletjem, ali štirikrat večje kot je bilo pred petdesetimi leti. Največji po- rast zaznamuje Novi Jork med leti 1899 in 1900, ko je naraslo za 900.000 duš.

Koliko je to šest milijonov ljudi?

Ko bi mogli postaviti vse Njujorčane pokončno drugega na drugega bi imeli steber, ki bi bil visok šest tisoč milj, po naši meri skoro deset tisoč kilometrov. Če bi jih postavili v vrsto tako, da bi se z rameni dotikali, bi dobili vrsto, ki bi bila dolga nad dva tisoč kilometrov. Njihova skupna teža bi bila približno 3.750.000 kvintalov. V krajih, kjer po- žarne brambe nimajo brizgalk in cevi, si pomagajo tako, da gasilci stopijo v vrsto od vodnjaka do goreče hiše, potem si pa podajajo vedra z vodo iz rok v roke naprej in tako potujejo ta sama od vodnjaka do požara. Ako bi na ta način postavili v vrsto vse Njujorčane in bi nato poslali skozi to vrsto vedro vode, bi slednje potrebovale polnih sedemdeset dni preden bi prišlo do konca vrste.

Države Arizona, Delaware, Idaho, Montana, Nevada, New Hampshire, New Mexico, Rhode Island, Utah, Wyom- ing in Louisiana imajo skupno ko- maj toliko prebivalcev kot njujorsko mesto samo. Skupno prebivalstvo sle- dečih mest šteje tudi šest milijonov: Baltimore, Boston, Buffalo, Cincinnati, Cleveland, Detroit, New Orleans in Los Angeles.

Njujorčani živijo na površini, ki me- ri 318 kvadratnih milj, to je, ena kva- dratna milja pride na vsakih 19.000 lju- di. Če bi to zemljo razdelili med vse njujorske prebivalce enakomerno, bi vsak dobil parcelo, ki bi merila 1467 kvadratnih čevljev, kar bi bilo po me- triški meri približno 132 kvadratnih metrov, t. j. majhen prostorček, ki bi bil enajst metrov in pol širok in ravno tako dolg.

F. M.

Zdravstvena vrednost sadja.

Ker živimo v času, ko dozoreva sadje, naj omenimo hranilno vrednost posamez- nih vrst sadja.

Jabolko vsebuje mnogo železa in kisika, radi česar podpre tvorbo krvi pri malo- krvnih, pred vsem pa hrani možgane. Od- tod izvirajo sijajni uspehi pri živčnih bo- lnikih, ki se hranijo z jabolčnimi jedmi.

Hruška je tudi zelo redilna in vsebuje mnogo apna, ki je potrebno za tvorbo kosti.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

F. M.

Ako se slabo zveči, nadleguje želodec in čreva in jih tudi zamaši.

Češnje so zelo redilne. Čistijo črevesne plete. Ker olupki lahko zavrejo, povzročajo napetost. Kdor ima šibka čreva, naj uživa le olupljene češnje.

Breskve ožive želodčne stene, pospešijo delovanje osovito jeter. Tudi olupek ima svojo vrednost. Zato naj se breskve pred zaužitvijo ne lupijo, marveč le temeljito osušijo.

Grozjke čistijo kri, pljuča, jetra. Luščine jagod vsebujejo oživljajočo strojilo.

Jagode imajo mnogo fosforja, zato se pri- poroča njihovo zaužitvanje onim, ki bole- hajo na živcih. V preveliki meri zavžite pa razdražijo kri do ognjenice.

Paradižniki stoje med sadjem in zelenja- vo. Prodirajo skozi obisti in vrenico in čistijo kri in živce. Pri lišaju in drugih vr- stah pokvarjene krvi prekašajo paradižni- ki vsako drugo sadje.

Naročajte in širite „EDINOST“

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU
ulica Torreblanca št. 19, Tel. 44-39.

SEMEMSKI KROMPIR.

Tržaška kmetijska družba v Trstu je v smislu kraljevega dekreta od 24. avgusta t. l. lotos na lastno roko prevzela akcijo za uvoz inozemskega krompirja za seme.

Semski krompir se bo vvažal v mesecu februarju prihodnjega leta.

Vabimo naše člane, zadrage in občine, ki se želijo preskrbeti s semskim krom- pirjem iz inozemstva, da nam čimprej ja- vijajo množico, ki jo mislijo naročiti. V pri- javi naj omenijo tudi vrsto, katero želijo imeti.

RAZNO ROČNO KMETIJSKO ORODJE

Sape, motike, krampe, strpače, cepilne nože, škarije, grablje.

Loseno orodje in posode: brente, brenta- čiči, kadi, liji in druge kletarske potrebšćine. Riparji, sredstvo za popravilo plesnivih so- dov, Enophilin ali kit za sove, ščotke za omešanje sedov iz mehkankega tamplika, kipecne vaze lesene in picevinasti, amon- jev fosfat itd.

UMETNA ŠNOJILA

Sprejemamo še vedno naročila za : Superfosfat 14/16% po Lir 1.85 enota, podlaga zaračunavanja 15%. Močnejši su- perfosfat 16/18% po Lir 1.85 enota, podlaga 17% tranko vagon benetke. Za stroje je to- varna dovolila izjemoma popust.

Kaljevo sol, zajemčeno 40/42%, belo, drobno mleto iz naše zaloge lahko naro- čite:

za vipavski okraj: pri Kmetijski Posojilnici v Vipavi,

za bistriški okraj: pri Mlekarski Zadrugi v Trnovem.

za postojnski okraj: pri Kmetijski Hranil- nici in Posojilnici v Matenji vasi iz skladi- šča Mlekarna na Prestranku.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU
ulica Torreblanca št. 19, Tel. 44-39.

DAROV

Namesto cvetja na grob svoje pok. učite- ljice ge. Milene Sancin daruje Danilo Re- bek L. 10. — za "Solsko društvo".

Mesto cvetja na grob svojih viših učitelj- ci Mileni Sancin, daruje Danila Prodan L. 2. — za uboje učence šentjakobske šole.

Srčna hvala!

Za poplavljenca daruje Fratik Ignacij, Sv. Lucija L. 100. — Denar hrani upravni- štvo.

Zobozdravnik
Dr. Sardoč D.
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbrani 16, I. (pri V. J. Giovanini)
od 9-12 in od 3-7 888

KOŽE
krčev in polhov
kupuje 1006
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti 10, II. vrata 16
Oddaja tudi pasti za lovitev krčev

KRONE po L 2.20
briljante, platina, 20-kronska zlato kozarce
zlato plačuje po višjih cenah
nego vsak drugi
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 1038

BRILJANTE
bisere, zlato, srebro, platin, staro zobovje
kupujem po najvišjih cenah. Dajem brez- plačne predjume za dvig zastavnih pred- metov pri mestni zastavljalnici.
R. PIACENTINI, Corso V. Em. III št. 45/L
od 8 do 12 in od 14 do 19. 1008

JAKOB BEVC
urarna in zlatarna
Trst, Campo S. Giacomo 3
Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
Krone plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatarino. 984

Zaloga domačih vin.
Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na- debelo in za družine **Viale XX settem- bre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. Telef. 2-41
Priporoča se lastnik
985 **FR. ŠTRANCAR.**

Zimski vozni red za korijere
(Velja od 1. oktobra 1926. do preklica)

Trst - Postojna					
Cene	vožnja	Postaje	vožnja	Cene	
7.30	16.30	Trst	9.30	19.30	17.20
7.30	16.30	Opčine	9.30	18.35	—
6.30	15.30	Sežana	8.40	18.20	11.60
8.35	17.10	Štorje	8.20	18.05	9.80
8.05	17.25	Senadole	8.05	17.55	—
10.10	18.15	Senadole	7.45	17.40	7.2